

Klätterstöd växtkonstruktioner

Slutrapport

Namn på projekt:
Mobila växtstöd

Sökande

Nämnd:	Kontaktperson:
Järva stadsdelsförvaltning	Sofie Östergren
Epost:	Telefon:
sofie.ostergren@stockholm.se	08-508 03 428

Datum för inlämnade av slutrapport
2026-01-12

Innehåll

1	Beskrivning av projektet	3
1.1	Klimatåtgärdens övergripande syfte	3
1.2	Bakgrund	3
1.3	Beskrivning av åtgärden	4
1.3.1	<i>Åtgärdens mål och syfte</i>	5
1.3.2	<i>Åtgärdens projektorganisation</i>	5
1.3.3	<i>Avgränsning</i>	5
2	Resultat	5
2.1	Uppfyllelse av projektmålen	5
2.2	Beskrivning av åtgärdens effekt	6
2.3	Innovativitet och/eller uppväxling	6
3	Genomförande	6
4	Ekonomi	6
4.1	Åtgärdens budget och tilldelade medel	6
4.2	Påverkan på driftkostnader	7
5	Övriga erfarenheter	7

1 Beskrivning av projektet

1.1 Klimatåtgärdens övergripande syfte

Ange vilket syfte som var viktigast för åtgärden.

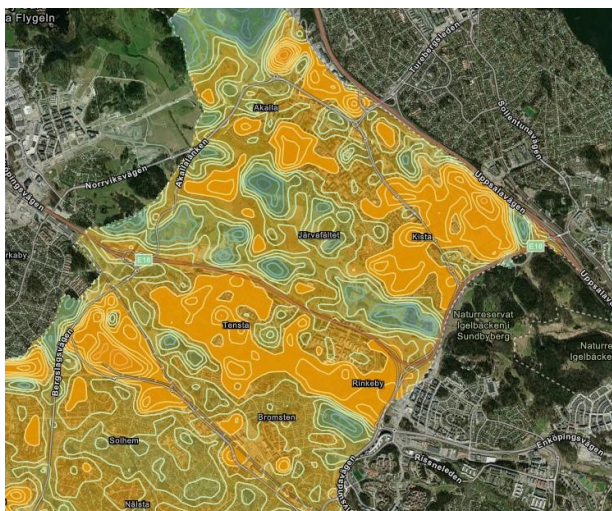
- ☐ *Minskade klimatpåverkande växthusgasutsläppen*
- ☒ *En höjd beredskap för klimatförändringar*
- ☐ *Minskad energianvändning*

1.2 Bakgrund

SMHI:s regionala klimatanalys för Stockholms län från år 2015 visar att årsmedeltemperaturen för Stockholms län beräknas öka med tre till fem grader till år 2100 och att antalet varma dagar blir allt fler (Källa: SMHI klimatologi Nr 21).

I rapporten Temperaturanalyser från satellit över Stockholm stad från 2022 pekas delar av Järva stadsdelsområde ut som särskilt utsatt för värme-öar. Kista rankas som tredje största värme-ö område och Rinkeby-Tensta rankas som fjärde största värme-ö området i Stockholm. Värme-ö områdena beräknas till 174 hektar för Rinkeby-Tensta och 160 hektar för Kista

Mörkgula markerade färgfält i kartutsnittet från Stockholm stad värmekartering visar värme-ö områden i Järva stadsdelsområde, där maxtemperaturer överstiger +35 grader Celsius:

Ett varmare klimat med en ökad risk för värmeböljor under sommarmånaderna ökar också risken för hälsoproblem bland befolkningen. Äldre, men också barn som har sämre förmåga att reglera sin kroppstemperatur, är extra utsatta vid värmeböljor.

Det är främst genom att ta tillvarata och tillskapa vegetation, öka krontäckningsgraden och minska andel hårdgjord yta, som yttemperatur vid solinstrålning kan minskas (Källa: Temperaturanalyser från satellit över Stockholm stad från 2022).

1.3 Beskrivning av åtgärden

Förvaltningen köpte under 2025 in tre mobila växtkonstruktioner under hösten 2025. Inför sommarmånaderna 2026 kommer konstruktionerna att planteras och ställas ut i stadsdelsområdet. Placeringen är tänkt att bidra till att mildra effekterna av värmeböljor genom att tillföra skugga på strategiskt utvalda platser med hög solinstrålning under sommarmånaderna. Tensta och Rinkeby har bland de högsta uppmätta temperaturzonerna och prioriteras i placeringen av växtstöden.

På grund av avtalsbyte av anläggningsentreprenör och långa leveranstider på växtstöden så levererades växtstöden först under Q4 2025. Plantering och utplacering av växtstöden kommer ske under 2026. Inför planteringen är det viktigt att det väljs snabbväxande klättrväxter som täcker in konstruktionen snabbt. För att gynna biologisk mångfald och att växtstöden blir ett estetiskt uppskattat inslag i stadsmiljön är det en fördel om växterna som planteras är blommande.

1.3.1 Åtgärdens mål och syfte

Projektets mål och syfte var att tillföra grönska och därmed skugga och svalka, skulle mildra effekten av värmeböljor på platser särskilt utsatta för värme-öar, men också tillföra flera andra viktiga funktioner, stödjande och kulturella ekosystemtjänster.

Fördelen med växtstöden är att de är mobila och kan flyttas till där behov finns, t.ex. för att tillfälligt öka till skuggning på en nyetablerad yta och sedan flyttas eller att placera växtstöden på hårdgjorda ytor där trädplantering inte är lämpligt

1.3.2 Åtgärdens projektorganisation

Parkingenjör på Järva stadsdelsförvaltning.

1.3.3 Avgränsning

-

2 Resultat

2.1 Uppfyllelse av projektmålen

Utsläppsfaktor:

Utsläpp av CO2-ekvivalenter
FÖRE: Klicka här för att ange text.
EFTER: Klicka här för att ange text.

och/eller

Energianvändning (kWh/år)
FÖRE: Klicka här för att ange text.
EFTER: Klicka här för att ange text.

Effekt (kW)
FÖRE: Klicka här för att ange text.
EFTER: Klicka här för att ange text.

och/eller

Uppnådd effekt av klimatanpassningsåtgärd
Förbättrad lokal skuggning av mark som minskar värmeö-effekt lokalt på platsen.

och om relevant

Övriga effekter (andra miljöeffekter, påverkan på arbetsmiljö, positiva hälsoeffekter, uppkomna vinster, synergier, lärdomar för framtiden m.m.)

Utöver markskuggning så bidrar växtkonstruktionerna till ökad biologisk mångfald och ökat välbefinnande som ökar platsens attraktivitet

2.2 Beskrivning av åtgärdens effekt

Varje växtkonstruktion har taket en diameter på 4,8 meter och en yta på 18 m². Totalt yta för projektet är således 18x3= 54m².

Växtstöden kommer från Nola och modellen heter Ö20-20M Arbory, Klätterstöd.

Fördelen med att använda klätterstöd och klätterväxter är att de växer snabbare än träd och kan således skugga marken effektivt, de kan också placeras på platser där plantering av träd är utmanande, men behovet av skuggning är stort. Vid nya temperaturmätningar kan effekt eventuellt mätas.

Då växtstöden inte har varit utplacerade under en sommarsäsong ännu kan den fullskaliga bedömningen inte utvärderats förrän därefter, faktorer som är viktiga att väga in är till exempel drift och etablering av växter.

2.3 Innovativitet och/eller uppväxling

Projektet har fungerat som ett pilotprojekt för Järva stadsdelsförvaltning, och tidigare har inte den här typen av mobila växtstöd funnits i stadsdelsområdet. Att kunna anpassa behov av krontäckning anser förvaltningen vara ett verktyg att mildra värmeö-effekten och bidra med andra ekosystemtjänster som ökad biologisk mångfald och sociala inslag.

3 Genomförande

.

Ange text.

År	Aktiviteter
2025	Inköp av växtstöd
2026	Plantering och utställning av stöd

4 Ekonomi

4.1 Åtgärdens budget och tilldelade medel

.

Åtgärdens initiala budget	800 000 SEK
Åtgärdens totala investering	660 434 SEK
Varav ev. extern nationell medfinansiering	
Varav ev. extern övrig medfinansiering (t.ex. EU)	

Beviljat belopp från CM4 klimatinvesteringsmedel	800 000 SEK
Åtgärdens totala investering, utfall	660 434 SEK
Driftkostnadspåverkan (+ -)	+

Kostnader för växter, jord och utplacering kommer tillkomma under 2026 och finansieras med förvaltningens reinvesteringsmedel.

4.2 Påverkan på driftkostnader

Det förväntas ökade driftkostnader i och med att växterna i pergolan behöver bevattning, det är att likställa med att utföra bevattning i urnor med säsongsväxter.

5 Övriga erfarenheter

De kan vara bra att ta med sig att prefabricerade element kan ha långa leveranstider.